

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศ ตามแนวทางของแผนการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ.2540 - 2544 ซึ่งเป็นแผนที่ปฏิรูปทางความคิด และคุณค่าใหม่ของสังคมไทย โดยได้เน้นให้ "คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา" และใช้เศรษฐกิจเป็นเพียงเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนา ให้เป็นการพัฒนาแบบองค์รวม (Holistic Development) โดยเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกภาคในส่วน ของสังคม เพื่อการพัฒนาประเทศ ด้วยเครือข่ายที่เชื่อมโยงกัน

รัฐบาลได้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ในการวางแผนการพัฒนาประเทศ คือ การกำหนดความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยการกำหนดให้ การพัฒนา อยู่ที่ "คน" เป็นวัตถุประสงค์หลักของการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 แรงขับเคลื่อนที่สำคัญ คือ การที่ประเทศต้องเผชิญ กับกระแสพัฒนาการของระบบโลก หรือ กระแสของ โลกาภิวัตน์ (Globalization) ระบบการค้าเสรี (Free Trade) และระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ (New economics) ที่มีความสลับซับซ้อน มีระบบเครือข่ายการเชื่อมโยงกันมากระหว่าง ประเทศ องค์กร และทุกหน่วยของธุรกิจ กับทั้งการพัฒนาการของระบบเทคโนโลยี และ คอมพิวเตอร์ ที่ทันสมัย พร้อมทั้งระบบการติดต่อสื่อสาร หรือ ระบบเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสาร (Technology information system) ที่เชื่อมโยงกันทั้งโลก และอีกประการที่สำคัญคือ การต้องเผชิญกับระบบการค้าเสรี ที่มีข้อกำหนด และกติกา ที่ต้องปฏิบัติ รวมถึงข้อกำหนดการกีดกันทางการค้า และระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ ที่ต้องนำเอาปัจจัยทางเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงาน จึงทำให้ประเทศไทยต้องหันกลับมาพิจารณาถึง การพัฒนา คน เป็นหลักสำคัญ

ในปี พ.ศ.2540 ก่อนการเริ่มประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ประเทศไทยต้องเผชิญกับสภาพของปัญหาทางเศรษฐกิจ ครั้งที่สำคัญที่สุด อันเนื่องมา จาก การดำเนินการทางนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่ผิดพลาด การที่ปล่อยให้ ภาคธุรกิจ เอกชน สถาบันทางการเงิน และธนาคารบางแห่ง กู้เงินทุนจากต่างประเทศ มาลงทุนในธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ การเล่นหุ้น ในธุรกิจต่าง ๆ ที่มุ่งหวังผลกำไรระยะสั้น โดยไม่สามารถหาผลตอบแทน

แทนจากการลงทุนดังกล่าวได้ การปล่อยสินเชื่อโดยคุณภาพ มีอยู่สูงมาก ทำให้ธนาคารบางแห่ง และบริษัทเงินทุนจำนวนมากขาดความเชื่อถือ จนรัฐบาลต้องสั่งพักการดำเนินงานของบริษัทเงินทุน ทั้ง 58 แห่ง ทำให้เกิดภาวะชะงักงัน และส่งผลให้เจ้าหน้าที่ต่างชาติ ขาดความเชื่อถือในรัฐบาล และธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ไม่สามารถกำกับดูแลและจัดการระบบสถาบันทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับแผนในการพัฒนาประเทศ ที่ไม่ได้กระจายการพัฒนาสู่ประชาชนในระดับภูมิภาคอย่างแท้จริง ทำให้ไม่มีความสามารถตีพ้อในเรื่องของการผลิต และการพัฒนาสินค้า เพื่อการแข่งขันในตลาดได้ ประกอบกับภาวะการส่งสินค้าออกของประเทศชะลอตัวลง ในขณะที่เดียวกันการนำเข้าสินค้าที่เป็นปัจจัยทางการผลิตของภาคอุตสาหกรรมมีสูงมาก เช่นเครื่องจักร และวัตถุดิบ การนำเข้าสินค้าฟุ่มเฟือย การใช้จ่ายเงินตราไปยังต่างประเทศเพื่อการท่องเที่ยว ต่าง ๆ เหล่านี้เป็นจำนวนมาก จนทำให้ประเทศขาดดุลบัญชีเดินสะพัด สูงมาก และเพิ่มขึ้นมาตลอด ทำให้เจ้าหน้าที่ต่างประเทศเริ่มพิจารณาว่า ประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ ถึงความสามารถในการชำระหนี้ได้ และไม่ต่อสัญญาเงินกู้ ประกอบกับธนาคารแห่งประเทศไทย ได้นำเงินทุนสำรองของประเทศ ที่มีอยู่ ไปทำสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เพื่อปกป้องค่าเงินบาท ยิ่งทำให้เงินทุนสำรองของประเทศน้อยลง จนฐานะทางการเงินอ่อนแอ ทำให้ถูกสถานะการณีบับบังคับ ต้องประกาศลดค่าเงินบาท เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 และต้องเข้าสู่ระบบการกู้เงินอย่างฉุกเฉินอย่างมีเงื่อนไข จากกองทุนระหว่างประเทศ (วิทยากร เชียงกูล. 2541 :11-12)

จากวิกฤติ ดังกล่าว ได้สร้างความเดือดร้อน และเสียหายอันใหญ่หลวงต่อการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ และ สังคม สภาพของระดับราคา สินค้า และบริการ มีแนวโน้มสูงขึ้น ในขณะที่รายได้ของประชาชนยังเท่าเดิม ธุรกิจหลาย ๆ แห่ง ต้องประสบกับภาวะขาดทุน หรือ ล้มละลาย เพราะปรับตัวไม่ทัน กับการลดค่าเงินบาท จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างเงินบาท กับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา จาก 1 ดอลลาร์ต่อ 25 บาท เป็น 1 ดอลลาร์ต่อ 45 บาท ในระยะเวลาอันรวดเร็ว การล้มละลาย และการปิดกิจการของภาคธุรกิจต่าง ๆ ตามมา ส่งผลกระทบต่อระบบสังคมเป็นอย่างมาก เกิดภาวะว่างงาน และปัญหาสังคมตามมาอย่างมากมาย ส่วนขององค์การธุรกิจบางกิจการได้ใช้วิธีการปรับตัว โดยการลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อาทิเช่น การลดค่าจ้าง และสวัสดิการ การลดวันและเวลาการทำงานลง หรือที่หนักกว่านั้นคือการปลดพนักงานออกบางส่วนเพื่อรักษาองค์การ เพราะบริษัทเหล่านั้นขาดสภาพคล่องทางการเงิน การสูญเสียอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา พร้อมกับได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ที่ตามมา

ภาคธุรกิจอุตสาหกรรม รัฐถือว่าเป็นภาคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเป็นภาคที่แสวงหาเงินตราจากต่างประเทศและในประเทศ โดยการดำเนินการผลิตสินค้าส่งขายตลาด

ในประเทศ (Home market) ต่างประเทศ (Export market) กับทั้งยังสามารถสร้างแรงงานให้คนมีงานทำ มีรายได้ จนสามารถมีกำลังการใช้จ่ายเกิดขึ้นมีเงินหมุนเวียนในประเทศ รัฐจึงได้ให้การสนับสนุน การลงทุนในการตั้งสถานประกอบการอุตสาหกรรม และมีการซื้อเชิณักลงทุน โดยให้สิทธิพิเศษทางการลดหย่อนภาษีนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบ และช่างผู้ชำนาญการ เป็นต้น ให้กับนักลงทุนชาวต่างชาติมาลงทุนในภาคอุตสาหกรรม โดยมีสถานประกอบการกระจายอยู่ตามจังหวัด ในภูมิภาคของประเทศ

แต่ผลกระทบจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เผชิญอยู่ในขณะนี้ (ตั้งแต่ 2 กรกฎาคม 2540-ปัจจุบัน) ทำให้ระบบเศรษฐกิจเกิดฝกผันอยู่ตลอดเวลา กำลังความสามารถทางการใช้เงินของประชาชนอยู่ในระดับต่ำ สถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตในหลาย ๆ แห่งอยู่ในขั้นของการต้องปรับตัว และต้องเผชิญกับแรงท้าทายทางการแข่งขันทางการตลาดในระดับโลก ที่มีความเข้มข้นสูงประกอบกับประเทศไทยต้องเข้าแข่งขันกันเองในกลุ่มของประเทศ อาเซียน (ASIAN) ในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยก็ต้องเข้าสู่ อาฟต้า (AFTA) และในปี พ.ศ. 2548 ประเทศไทยก็ต้องเปิดประเทศเข้าสู่เวทีการค้าโลก (WTO) ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการในองค์การภาคธุรกิจเอกชน คือ การพัฒนาองค์การทั้งระบบ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, ด้านปรับปรุงองค์การ และ ด้านวิธีการดำเนินการ

สถานประกอบการ ที่ยังสามารถดำเนินกิจการอยู่ได้ ต่างก็ต้องเร่งรีบดำเนินการในการปรับตัว หรือค้นหากลยุทธ์ ตลอดจนยุทธวิธีที่จะทำให้องค์การอยู่รอดได้ เช่นการรีปรับองค์การ (Re-engineering), การลดขนาดองค์การ (Down-sizing) หรือ ตลอดจนลดภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ รวมถึงเรื่องของทรัพยากรมนุษย์ นั่นคือ คน ที่อยู่ในองค์การ ซึ่งต่างก็มีวิธีการดำเนินการ เช่น การปรับลดอัตรา ค่าจ้างผลประโยชน์ตอบแทน สวัสดิการบางอย่างถูกปรับลดลง การลดเวลาการทำงานลง เป็นต้น ในขณะเดียวกัน ภาระกิจอันสำคัญขององค์การธุรกิจก็ยังคงต้องการดำเนินการต่อไป คือ การรุกไปข้างหน้า เพื่อที่ต่อการเอาชนะคู่แข่งในการประกอบธุรกิจ การผลิต การดำเนินการ โดยมีการนำยุทธศาสตร์ (Strategy) ต่าง ๆ ทางการบริหาร และการจัดการเข้ามาใช้ในองค์การอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อ ลดต้นทุนทางการผลิต ลดระยะเวลาการผลิต การทำงาน การเร่งเพิ่มมูลค่าของสินค้า และการบริการเพื่อให้สนองต่อความพึงพอใจของลูกค้าให้มากที่สุด และรักษาลูกค้าไว้ได้ให้นานที่สุด แต่สิ่งทั้งหมดนี้คือ ความเหมือน ที่ทุกองค์การต่างก็นำไปปฏิบัติ แต่มีสิ่งที่สำคัญที่สุดที่เป็นตัวชี้วัดว่า องค์การนั้นๆ จะสามารถต่อสู้ต่อไปได้ ทั้งในข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ และข้อกำหนดทางการแข่งขันในยุคการค้าเสรี คือ "ทรัพยากรบุคคล" หรือ "คน" นั่นเอง ที่เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ และถือเป็น ความแตกต่าง ที่สำคัญที่สุด ที่องค์การต้องให้การพิจารณา

เป็นพิเศษ เพื่อให้ ความแตกต่าง มีความโดดเด่น เหนือคู่แข่งอื่น โดยอาศัย การพัฒนา การฝึกอบรม และการให้การศึกษา ตามสภาพสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกแห่งเทคโนโลยี

สถานประกอบการอุตสาหกรรมในภาคตะวันออก ที่กระจายตัวอยู่ตามพื้นที่จังหวัด 7 จังหวัดอันประกอบไปด้วย ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด โดยมี พื้นที่การ ผลิตอุตสาหกรรมหลากหลายประเภท เช่น อุตสาหกรรมหนัก ปิโตรเคมี การกลั่นน้ำมัน เหล็ก รถยนต์เป็นต้น และอุตสาหกรรมเบา ได้แก่ อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า รองเท้า อาหาร เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการที่เป็นนักลงทุน มีทั้งชาวต่างชาติ นักลงทุนชาวไทย รวมถึง การร่วมลงทุน ส่วนทางด้าน ของแรงงาน หรือทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นแรงงานที่มาจากต่างละภูมิภาคของประเทศ ตั้งแต่ระดับ พนักงานทั่วไป (Un-skills) พนักงานที่มีฝีมือ (Semi-skills) ช่างเทคนิค (Technician) และระดับผู้บริหารในสายงานการสนับสนุน เป็นต้น ซึ่งปะปนกระจายกันไปตาม ประเภท และลักษณะของการประกอบธุรกิจของแต่ละสถานประกอบการ ทั้ง ขนาดใหญ่ ขนาด กลาง และ ขนาดเล็ก ต่างก็ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ มีการเลิกจ้างพนักงาน หรือ ลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หรือไม่ก็ปิดโรงงานไปก็มี ที่มีอยู่เมื่อสามารถทนต่อสภาพเศรษฐกิจได้ ก็เริ่ม เรียนรู้ที่จะปรับตัว เพื่อให้เข้ากับสภาวะทางเศรษฐกิจและจะต้องต่อสู้กับกระแส การแข่งขันกันใน ตลาดการค้า พร้อมกับการแพร่กระจายทางเทคนิคและเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยและการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เหมือนกับสถานประกอบการอื่น ๆ ทั่วไปที่ต้องตกอยู่ในสภาวะการถดถอย ดังกล่าว

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพของการดำเนินการ ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในสถานประกอบการ ทั้งขนาด เล็ก กลาง และใหญ่ และสัญชาติของผู้ประกอบการ ทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติ และร่วมลงทุน ถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ ในช่วงภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมในเขตภาคตะวันออกในพื้นที่ ที่เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมทั่วไป ที่มีอยู่ในพื้นที่ จังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เพื่อให้ ทราบถึงการดำเนินการในการพัฒนา และการบริหารงานในเงื่อนไขของภาวะทางเศรษฐกิจที่ตก ต่ำ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานและการพัฒนาบุคลากรในองค์กร

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมในเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

1.2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบในการบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ ของสถานประกอบการอุตสาหกรรมในช่วงภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของเขตอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เจ้าของสถานประกอบการอุตสาหกรรม เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการบริหาร หรือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้มีแนวทางในการศึกษา กับทั้งสามารถปฏิบัติงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้ ในข้อกำหนดที่มีบริบท ของสถานประกอบการ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตเนื้อหา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสถานประกอบการอุตสาหกรรมเขตภาคตะวันออก ใน 2 ปีวิจัย ได้แก่

1) ปีวิจัยด้านขนาดสถานประกอบการ ประกอบด้วย

- (1) สถานประกอบการขนาดเล็ก
- (2) สถานประกอบการขนาดกลาง
- (3) สถานประกอบการขนาดใหญ่

2) ปีวิจัยด้านสัญชาติผู้ประกอบการ ประกอบไปด้วย

- (1) สัญชาติผู้ประกอบการชาวไทย
- (2) สัญชาติผู้ประกอบการชาวต่างชาติ
- (3) สัญชาติผู้ประกอบการร่วมลงทุน

1.4.2 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของสถานประกอบการอุตสาหกรรม เขตภาคตะวันออกเฉียงของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในจังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จำนวน 347 คน

1.4.3 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสถานประกอบการอุตสาหกรรม เขตภาคตะวันออกเฉียงของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจำนวน 270 คน ซึ่งมาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง ประมาณกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

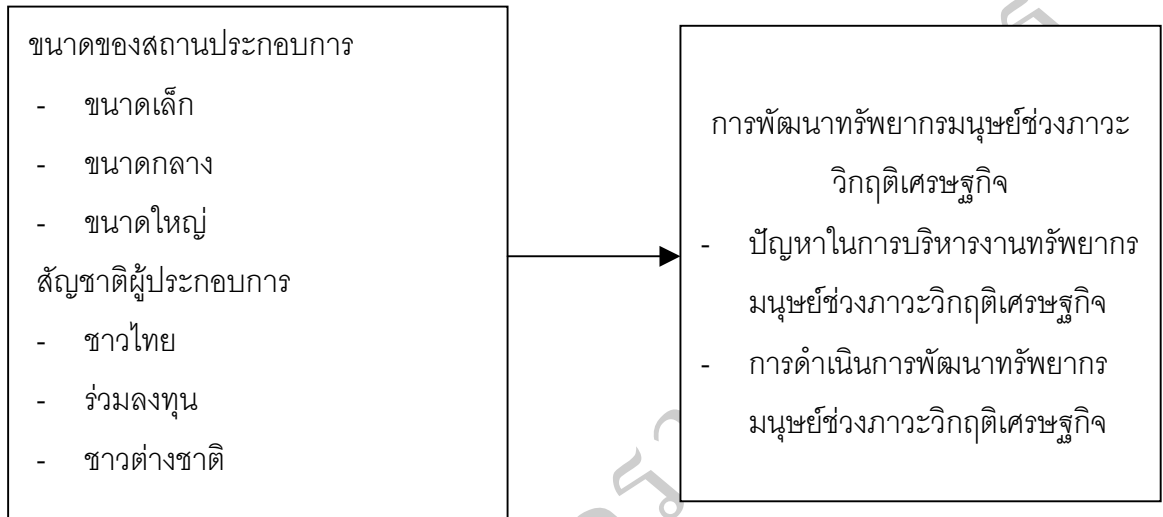
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงกรอบของความคิดที่ศึกษาในตัวแปรด้าน ขนาดของสถานประกอบการ และสัญชาติของผู้ประกอบการ ที่มีความสัมพันธ์ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ คือ

1.5.1 ปัจจัยด้านการบริหารงาน ประกอบไปด้วย ด้านปัญหาในการบริหารงาน ทรัพยากรมนุษย์, ด้านโครงสร้างการจ้างแรงงาน, ด้านโครงสร้างบุคลากร, การแก้ปัญหาด้านโครงสร้างค่าจ้างและสวัสดิการ, โครงสร้างแรงงานสัมพันธ์, โครงสร้างการบริหารการจัดการ

1.5.2 ปัจจัยด้านการพัฒนา ประกอบไปด้วย นโยบายในการพัฒนา, ช่วงระยะเวลาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, นโยบายการขอรับความช่วยเหลือในการพัฒนา, ระดับบุคลากรที่พัฒนา, อุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนา, กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาองค์กร, วิธีการพัฒนาแหล่งที่มาของวิทยากร, ระดับบุคลากรที่กำหนดหลักสูตร และหลักสูตรที่ใช้ในการพัฒนา

กรอบแนวคิด

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัย เรื่องศึกษาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของสถานประกอบการอุตสาหกรรมเขตภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้กำหนดข้อตกลงไว้ ดังนี้

1.6.1 ด้านของพื้นที่ การศึกษาข้อมูลดำเนินการเฉพาะสถานประกอบการอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าทุกประเภท ทั้งเพื่อการจำหน่ายในตลาดในประเทศ และ ตลาดต่างประเทศ ที่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตของภาคเอกชน ในเขต อุตสาหกรรมภาคตะวันออก ผู้วิจัยเลือกเฉพาะพื้นที่ใน 3 จังหวัด อันเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมทั่วไป ในจังหวัด ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และ จังหวัดระยอง

1.6.2 ด้านของเวลา การศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ และการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของประชากร ทางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ ช่วงปี พ.ศ.2540 ถึง พ.ศ.2545

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง กระบวนการให้ความรู้ ทักษะ และทัศนคติต่อบุคคล ทั้งแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ โดยมีการจัดการ การให้การเรียนรู้ การฝึกอบรมในระดับองค์การธุรกิจเอกชน ทำให้พนักงานมีความรู้ ทักษะ ฝีมือ และ ทัศนคติ ในทางที่ดีขึ้น มีความสามารถมากขึ้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การ โดยมีคำที่มีความหมายเดียวกันในองค์การธุรกิจเอกชนคือ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล หรือในภาษาอังกฤษใช้ Human Resources Development (HRD)

สถานประกอบการอุตสาหกรรม หมายถึง กิจกรรมเอกชนที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการแปรรูปวัตถุดิบเป็นผลิตภัณฑ์ หรือ การแปรรูปวัตถุดิบเป็นอุปกรณ์ชิ้นส่วนประกอบเพื่อการประกอบเป็นผลิตภัณฑ์ อาทิเช่นการผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์รถยนต์เพื่อส่งประกอบเป็นรถยนต์ ซึ่งขนาดของสถานประกอบการอุตสาหกรรม กำหนดไว้ 3 ขนาด 1. ขนาดเล็ก คือ กิจกรรมที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50-299 2. ขนาดกลาง คือ กิจกรรมที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 300-999 คน 3. ขนาดใหญ่ คือ กิจกรรมที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 1000 คนขึ้นไป (สังคีต พิริยะรังสรรค์ : 2540 ; 8).

สัญชาติเจ้าของสถานประกอบการ หมายถึง บุคคลผู้เป็นเจ้าของสถานประกอบการที่จดทะเบียนการดำเนินกิจการในประเทศไทย ซึ่งการจดทะเบียนดำเนินกิจการผู้เป็นเจ้าของมีทั้ง 3 ประเภท คือ โดยเป็นบุคคลที่เป็นชาวไทยเป็นเจ้าของ โดยชาวต่างชาติเป็นเจ้าของ และ โดยการร่วมลงทุนระหว่างบุคคลชาวไทยและชาวต่างชาติ

ประเภทธุรกิจอุตสาหกรรม หมายถึง การดำเนินธุรกิจการผลิตสินค้า หรือชิ้นส่วนประกอบในประเภทต่างๆของสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นกลุ่มของธุรกิจเดียวกันในการสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อการผลิตตัวสินค้า หรือประกอบเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยมีกลุ่มธุรกิจหลักอื่นประกอบไปด้วย กลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มพลาสติกและเคมีภัณฑ์ กลุ่มเหล็กและโลหะ กลุ่มสิ่งทอและเครื่องแต่งกาย และกลุ่มอุปกรณ์และวัสดุก่อสร้าง

เขตภาคตะวันออก หมายถึง จังหวัดที่มีที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกของประเทศ อันประกอบไปด้วย จังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด โดยทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่ 3 จังหวัดอันประกอบไปด้วย ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง

การนิคมอุตสาหกรรมเขตทั่วไปภาคตะวันออก หมายถึงพื้นที่ที่ตั้งของสถานประกอบการอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมตามการกำกับของกรมการนิคมอุตสาหกรรม

สหกรณ์แห่งประเทศไทยซึ่งมีอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ทั้งที่มี นักลงทุนจาก ต่างประเทศ ร่วมลงทุนระหว่างนักธุรกิจสัญชาติไทยและต่างชาติ และการลงทุนของนักธุรกิจไทย

เจ้าของสถานประกอบการ หมายถึง บุคคลที่ลงทุนดำเนินธุรกิจเพื่อมุ่งแสวงหาผลกำไร โดยการดำเนินธุรกิจทั้งทางด้านการเป็นผู้ผลิตสินค้า หรือ ผู้จำหน่ายสินค้า หรือผู้ให้บริการ ในกิจการการรับบริการทุกประเภท โดยมีอำนาจสูงสุดในการกำหนดนโยบายต่างๆของสถานประกอบการ

กรรมการผู้มีอำนาจ หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสูงในองค์การธุรกิจเอกชน ที่มีอำนาจในทางนิตินัยในการทำธุรกรรมต่างๆแทนบริษัท ได้ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท หรือเจ้าของสถานประกอบการ

สภาวะทางวิกฤติเศรษฐกิจ หมายถึง ช่วงระยะเวลาเหตุการณ์ขึ้นอันตรายเป็นซึ่งอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อขั้นแตกหักด้านระบบเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจยุคฟองสบู่ หมายถึง ช่วงระยะเวลาของเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เหมือนกับฟองสบู่ โดยโตอย่างรวดเร็วแบบวมๆแต่ไม่ยั่งยืนเพราะเป็นการเติบโตโดยอาศัยทุน และการกู้ยืมเงินจากต่างประเทศเพื่อใช้ในกิจการการบริโภคฟุ่มเฟือยและการเก็งกำไร

ฟองสบู่แตก หมายถึง การปั่นราคาให้สูงขึ้น ที่ดิน ราคาสูงเกินจริง จนถึงจุดที่ไม่มีใครซื้อได้ ราคาสินค้าเหล่านั้นตกต่ำอย่างรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ต่างประเทศทวงเงินคืนเกิดการขาดทุน การล้มละลาย เศรษฐกิจพังทลายต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒินคร